

I

РЕГІОНАЛЬНА АРХІТЕКТУРА ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ II ПОЛ. XX СТ.

April 15, 2020

ВИКОНАЛА: СТ.ГР. АМ-18-1
БОЙЧУК ОКСАНА
НАУКОВИЙ КЕРІВНИК
Д. АРХ., ДОЦЕНТ ЛУКОМСЬКА З.В.

ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ

Досліджено діяльність архітекторів Західної України другої половини ХХ ст.

Проблематика даної теми полягає в потребі визначення основних особливостей об'ємно-архітектурного розвитку архітектури другої половини ХХ ст. у м. Івано-Франківську, для обґрунтування підходів до збереження та вивчення спадщини регіональної архітектури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Регіональна архітектура Івано-Франківська є об'єктом досліджень багатьох авторів та науковців.

Однак саме період другої половини ХХ ст залишився поза увагою спеціалістів. Загальної картини об'ємно-архітектурної трансформації міста в даний період не створено. Є поодинокі публікації, які стосуються даної теми.

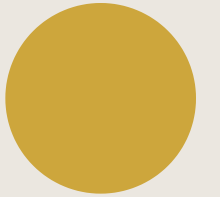
Місцева специфіка

Сюди ж додавалася суто місцева специфіка із відповідними засадами містопланування та уявлення про те, як має виглядати місто.

Зрозуміти місцеву специфіку того часу дозволить урахування кількох обставин:

ПО-ПЕРШЕ,

✓ створення повноцінного житлового середовища в умовах суворих обмежень «типізованого» масового індустріального будівництва та проектування на основі так званого «містобудівного конвеєру». Як наслідок – створення масового тимчасового житла з використанням неякісних крупноблочних й крупнопанельних технологій, яке швидко перетворилося на міські нетрі.

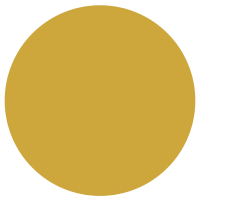
ПО-ДРУГЕ,

✓ реконструкція міського середовища, що склалося історично (в умовах будівельної експансії на нові території, зі створенням величезних «спальних районів» на міській периферії). Тому зазвичай нове будівництво в межах районів історично сформованої забудови велося за рахунок знесення забудови і вторгнення до історичного контексту спрощених великомасштабних архітектурно-будівельних комплексів, а структура саме історичної забудови поступово приходила в занепад.

ПО-ТРЕТЄ,

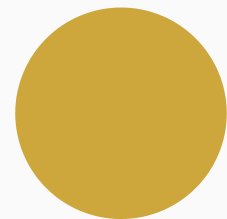
✓ проектування унікальних і масових громадських споруд в умовах, коли основні обсяги проектування та будівництва громадських будівель здійснювалися методом «прив'язки» централізовано розроблених одноманітних «економічних» типових проектів.

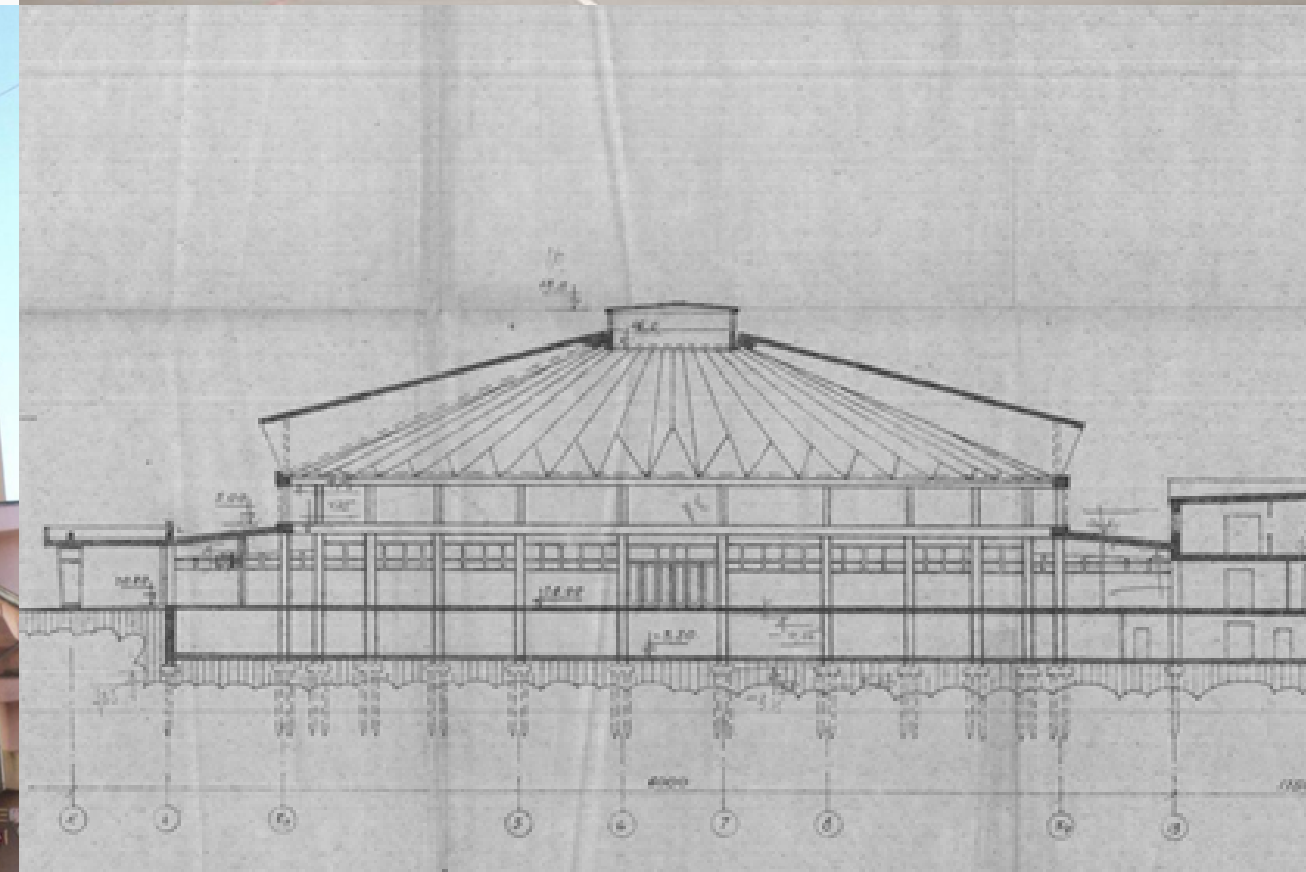
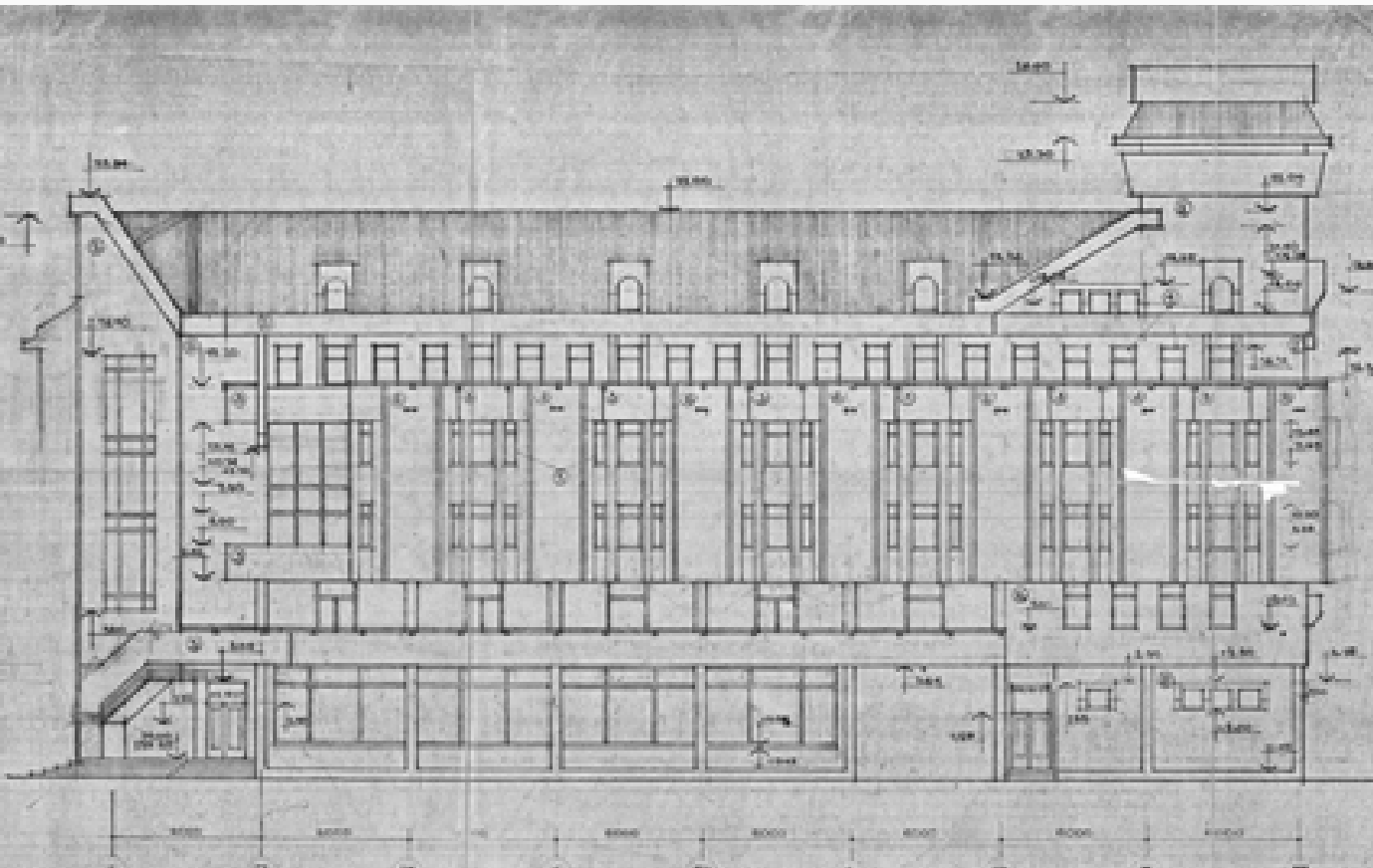
Такі «норми» організації і реалізації архітектурної творчості не тільки обмежили розвиток місцевої архітектурної школи, але й збіднили міське середовище .

Архітектура Івано-Франківська др. пол. XX ст

Підбірка прикладів будівель, які мали свої характерні риси притаманні регіональній архітектурі другої половини XX ст., зокрема, у м. Івано-Франківську,

- ◆ Чи вдалося місцевим архітекторам Івано-Франківська витворити притаманний тільки їм регіональний стиль праці, наскільки комфортними стали будівлі того недалекого часу?

- ◆ Праця архітектора завжди зумовлена вимогами часу, адже кожна епоха вирізняється своїм баченням організації простору. У даному випадку, простору міського. Простору історичного міста.

- ◆ Однак рисою кожного архітектора є прагнення максимально ідеалізувати середовище, в якому живемо, і свій стиль. Зараз зрозуміємо, чи таки був стиль у архітектурі Івано-Франківська другої половини ХХ ст.

"МОЛОЧНЕ КАФЕ"

Коли на вулиці Шашкевича у 1984 році збудували «Молочне кафе» (архітектор Ярослав Дяків), то, аби розмістити там літній майданчик, перекрили всю вулицю. І не даремно. Адже як в самому приміщенні кафе, так й на літнику, були постійні аншлаги.

В даний час будівлю щодня оминають тисячі людей. Втім, багато з них навіть не замислюються над тим, що красивий, масивний, моментами монументальний, будинок на вулиці Шашкевича, огорожений залізним парканом, раніше – був культовим кафе для франківців та гостей міста.

Вже десятки років кафе закрите. Всередині заклад перетворився на руїну через розпочаті й незавершені ремонтні роботи.

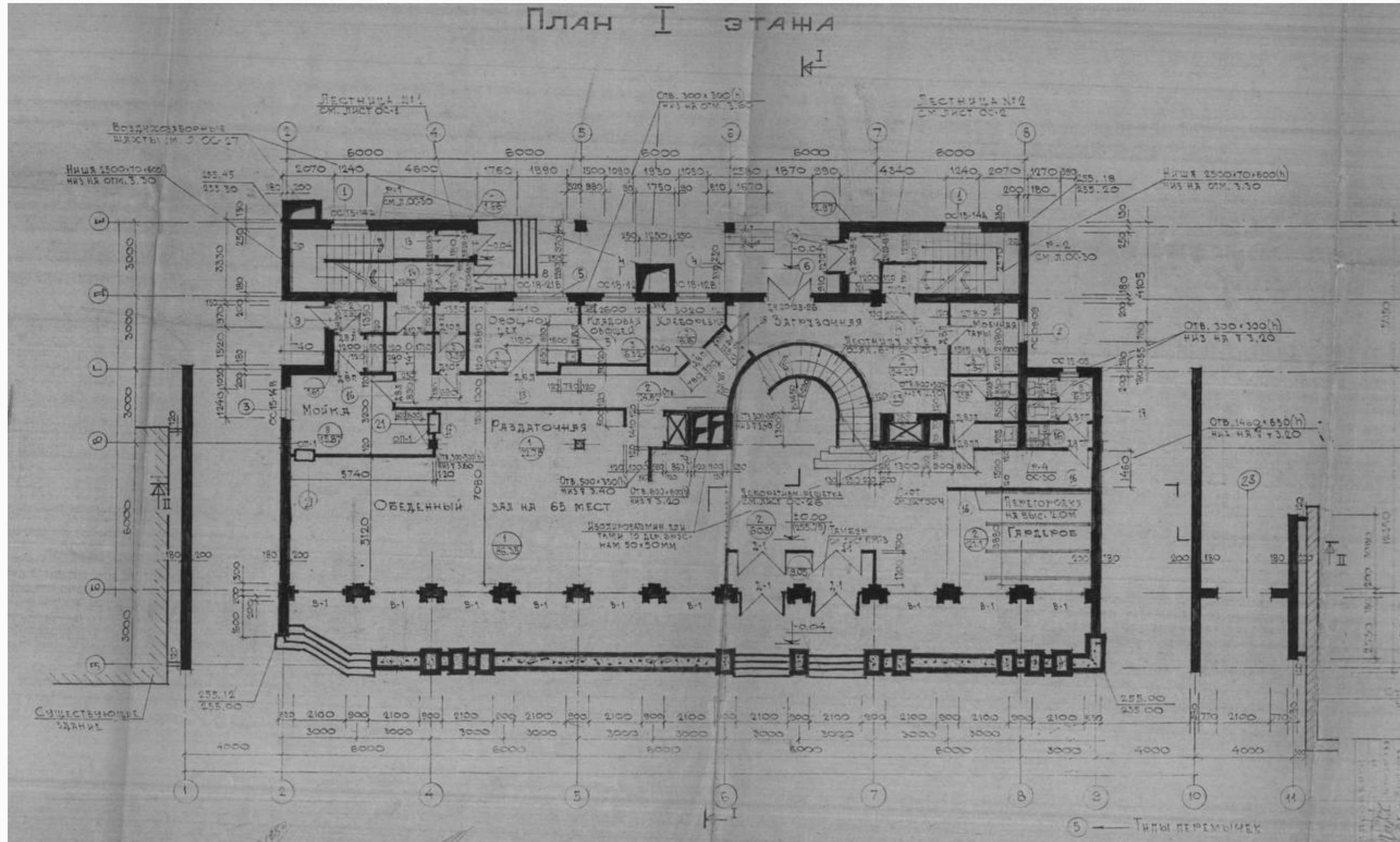
X

Історія

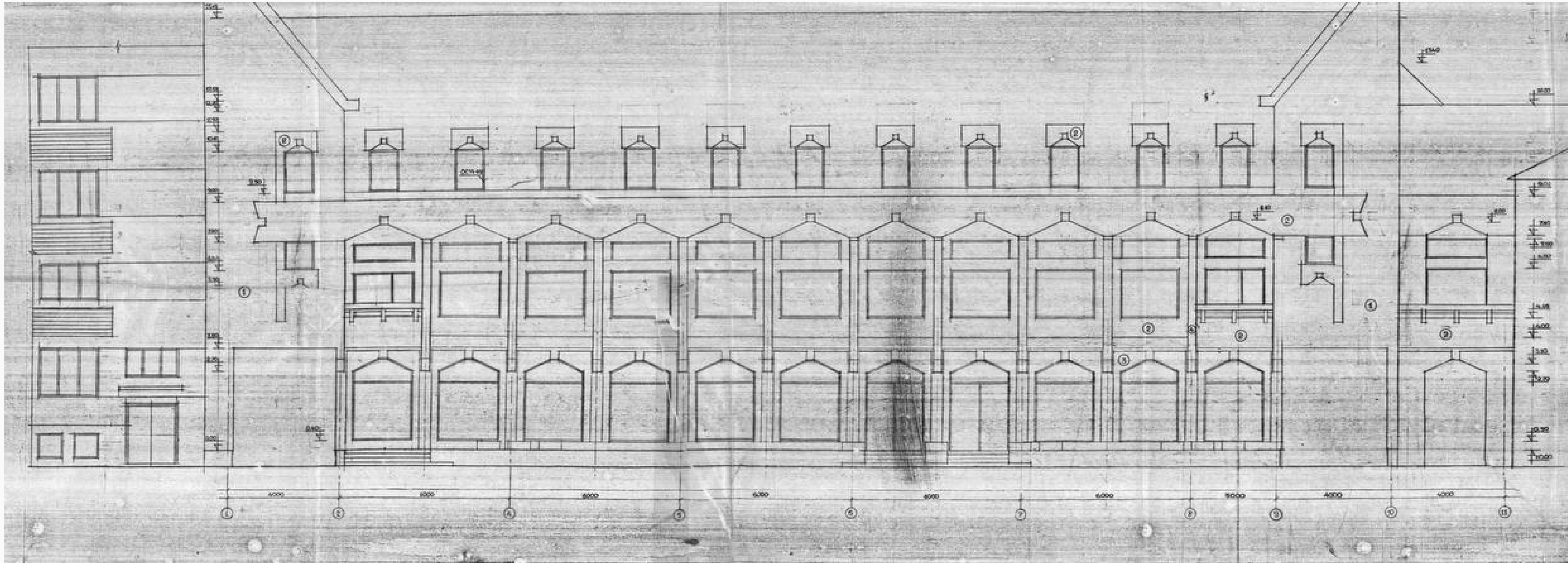
В 70-80 роках в Івано-Франківську місцеві архітектори вдалися до теми народних мотивів, зокрема, було вигадано так званий **«гуцульський стиль»**. Саме тоді розпочалося будівництво низки громадських споруд. Таких, як Івано-Франківський аеропорт і «Молочне кафе», які мали стати візитною карткою регіону. Тепер ці споруди вирізняються своєрідної форми, дахами під черепицею та декоративними фасадами.

«Колись там були одноповерхові будинки, котрі знесли. Цю споруду звели в сучасних формах, але вони майже повторюють форми будинків – сусідів, не тиснуть, а доповнюють, бо, ясна річ, не може стояти в центрі міста старий одноповерховий будиночок», – розповідав у одному з інтерв'ю знаний місцевий архітектор Зеновій Соколовський.

План первого поверху, 1979 р.

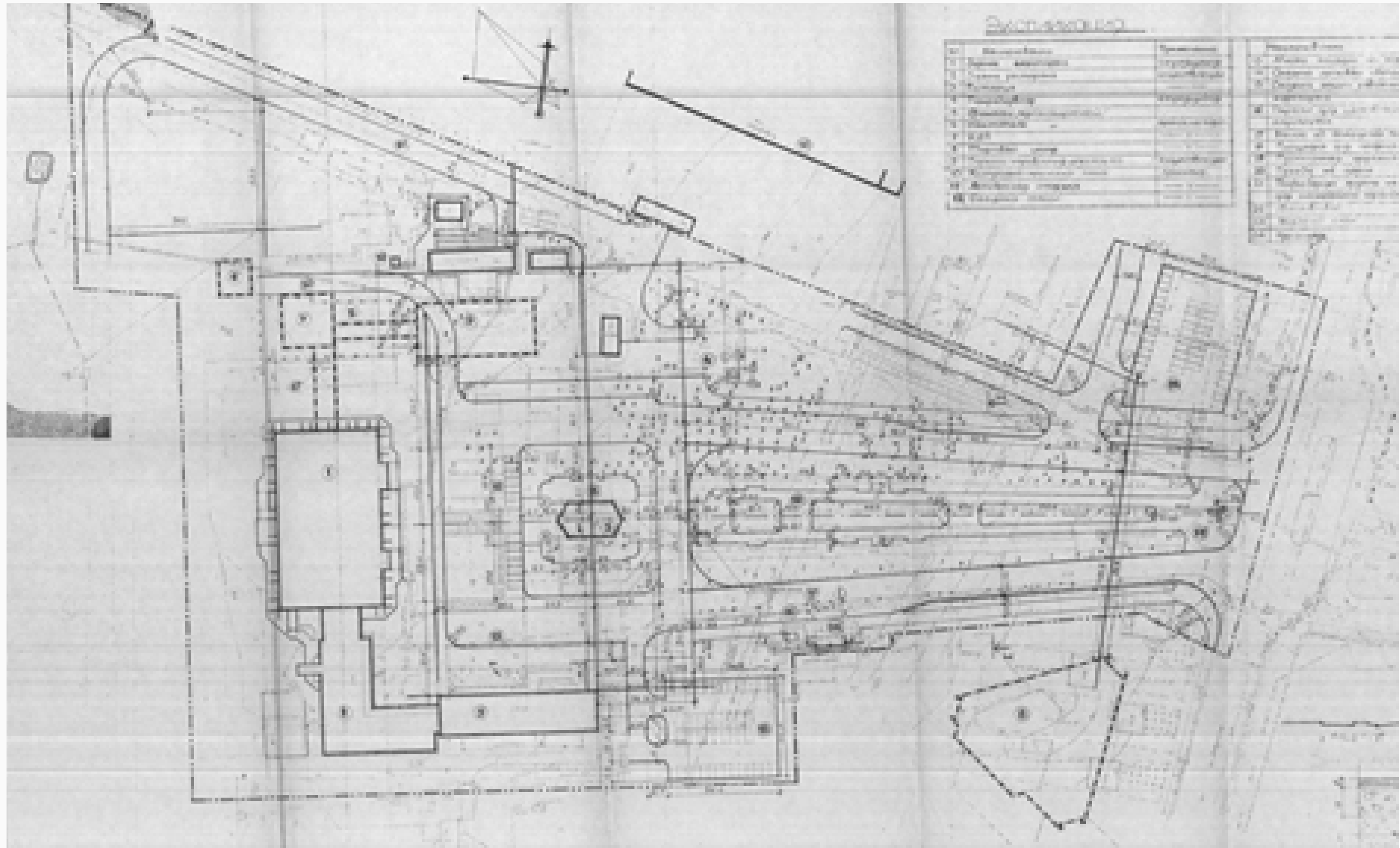
Головний фасад, 1979р.

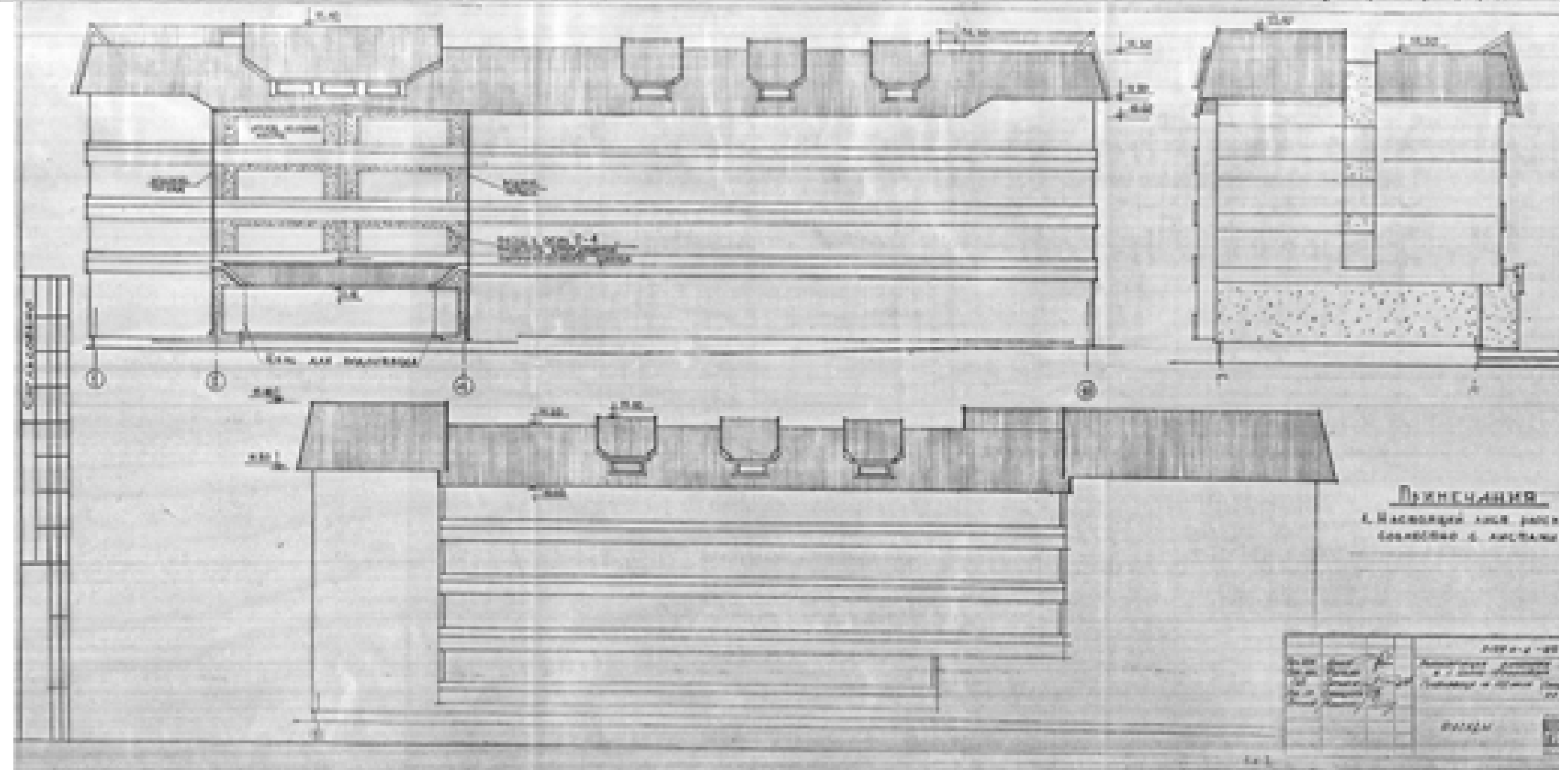
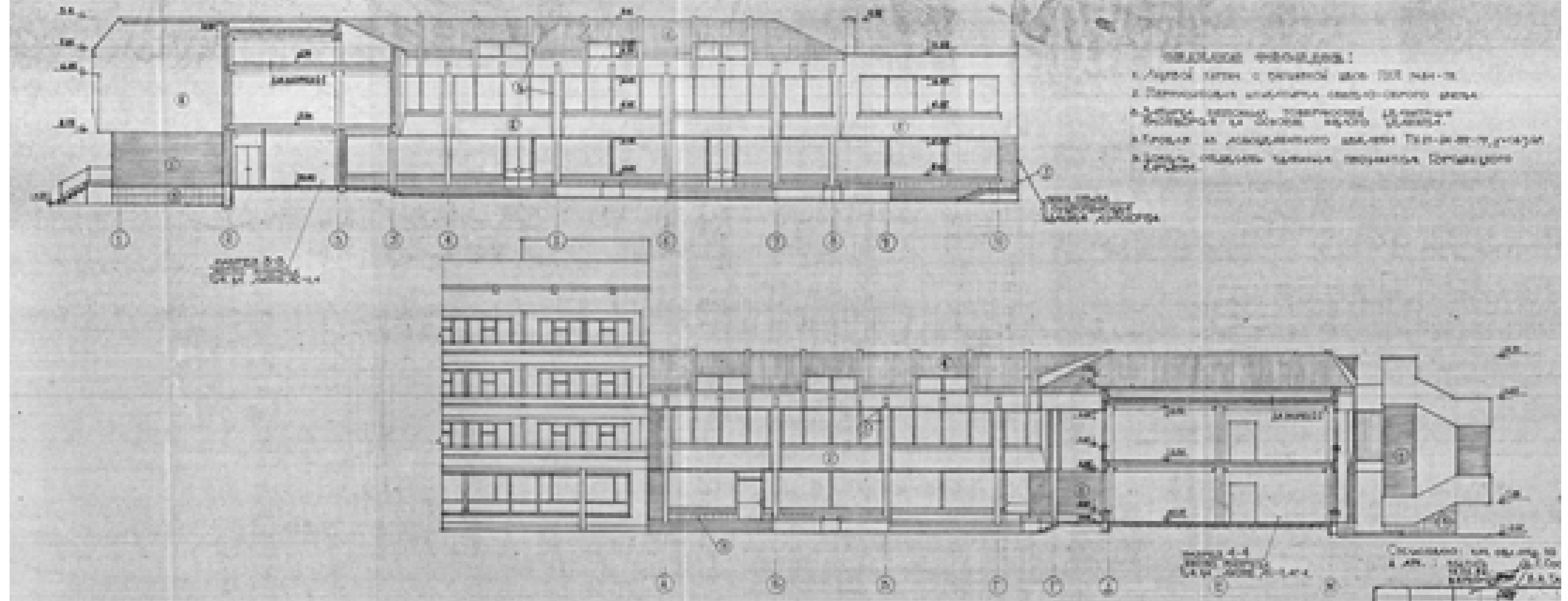
Міжнародний аеропорт «Івано- Франківськ»

відкритий в 1962 році

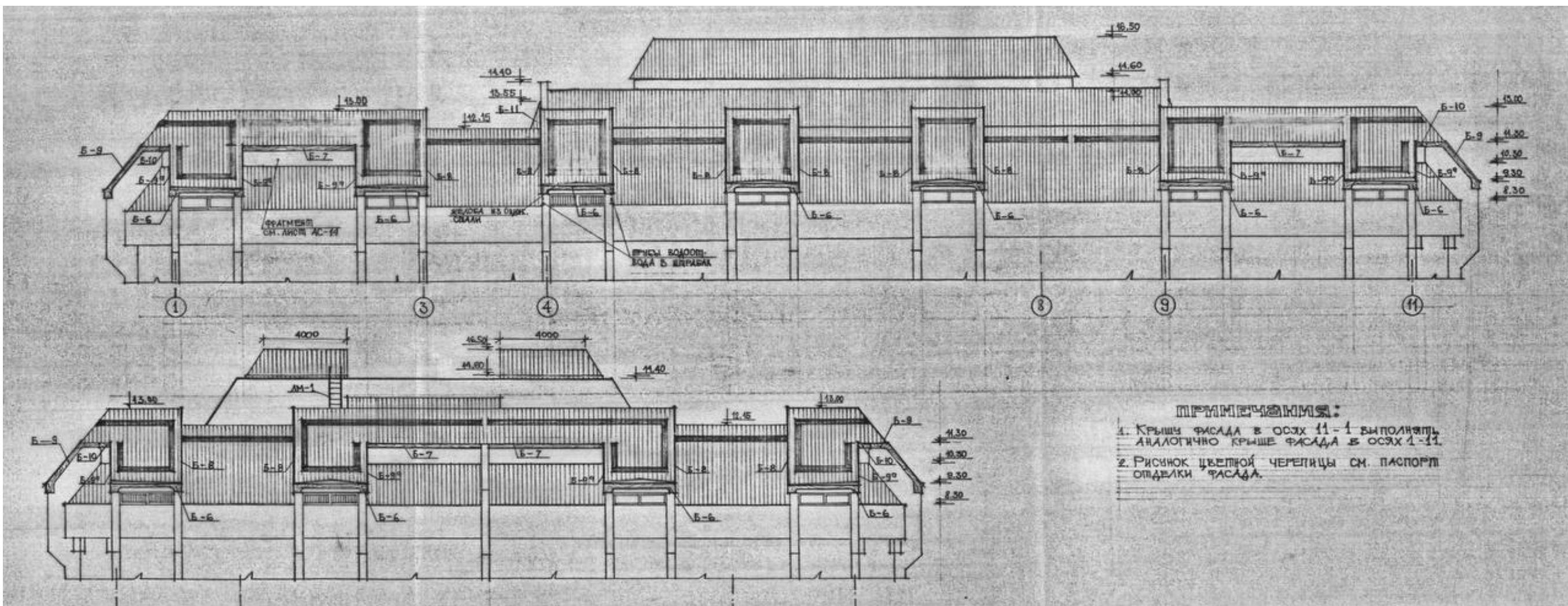

●
○
○
Благоустрій в'їзду в аеропорт Івано-Франківська, реконструкція, 1986 р.

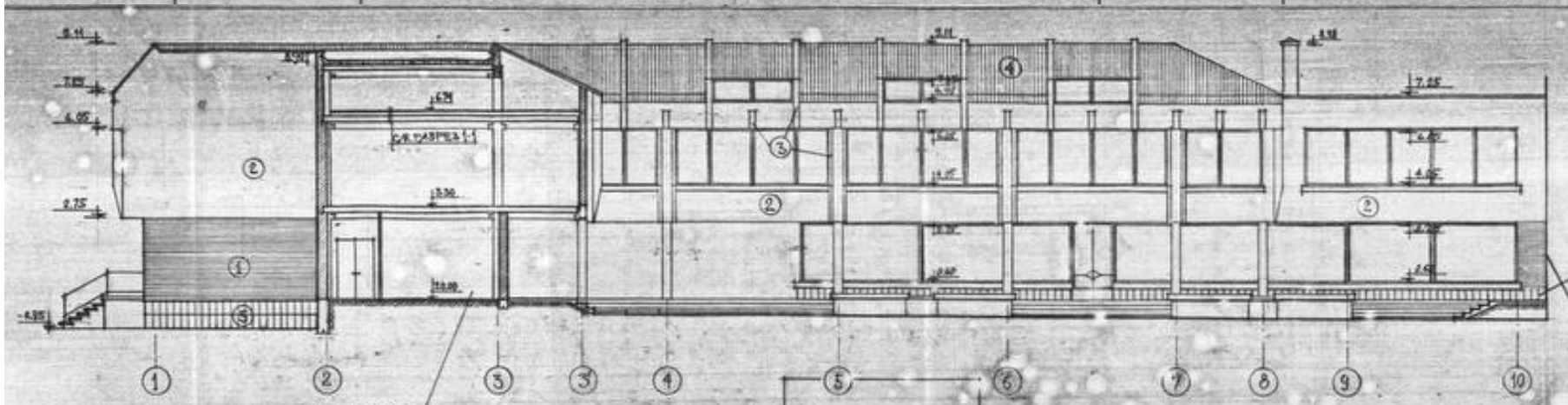

Реконструкція аеропорту
з рестораном, 1986р.

ПРИМЕЧАНИЯ:

1. Крышу фасада в осях 11-1 выполнять аналогично крыше фасада в осях 1-11.
2. Рисунок цветной черепицы см. паспорт отделки фасада.

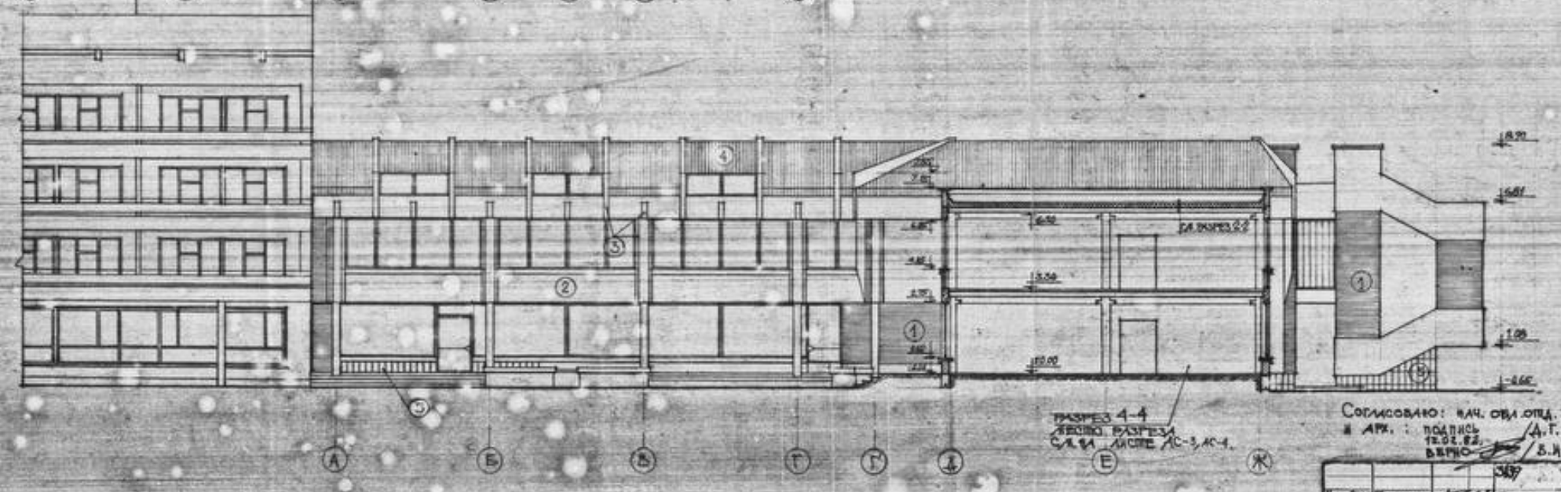

ОТДЕЛКА ФАСАДОВ:

1. Лицевой кирпич с расшивкой швов ГОСТ 7484-78.
2. Терразитовая штукатурка светло-серого цвета.
3. Шпаклевка белых поверхностей, декоративная расшивка швов и окосов белого цвета.
4. Кровля из асбоцементного швелера ТУ 21-24-87-79, $\gamma=167 \text{ кг/м}^2$.
5. Дюкель отделать плитками песчанкой горючего кафеля.

ИЛИ ОТДЕЛА с облицовочной плиткой аэропорт

ПАСПЕС 3-3
 КЕДЛО ПАСПЕС
 СМ. ЛОЖА АС-3,4

ПАСПЕС 4-4
 КЕДЛО ПАСПЕС
 СМ. ЛОЖА АС-3,4,4

Составлено: И.И. ОВН. ОВД.
 в арх.: подпись 12.02.82
 В.И. В.И.

Псевдогуцульський стиль

Як пояснив Ігор Панчишин, суть цього псевдогуцульського стилю полягала у звичайному калькуванні певних елементів дерев'яної архітектури горян (будівельне мистецтво гуцулів справді прекрасне, та лише в тому в ландшафті, в якому створене) без жодного переосмислення. Переведені у бетон елементи дерев'яних конструкцій втрачали своє функційне й технологічне призначення, та й естетично були не надто привабливими.

Критий ринок в Івано-Франківську на 519 місць

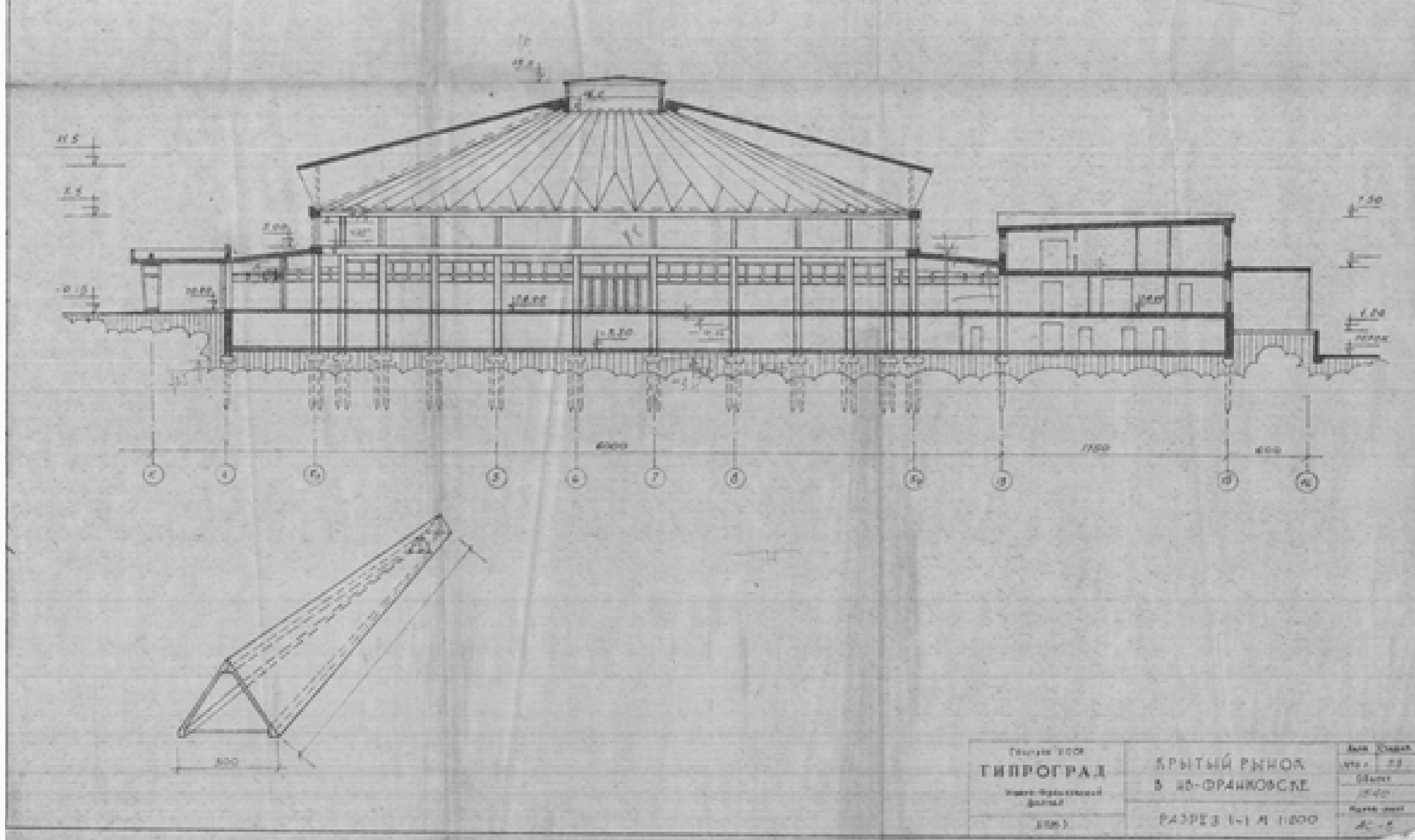
Історія

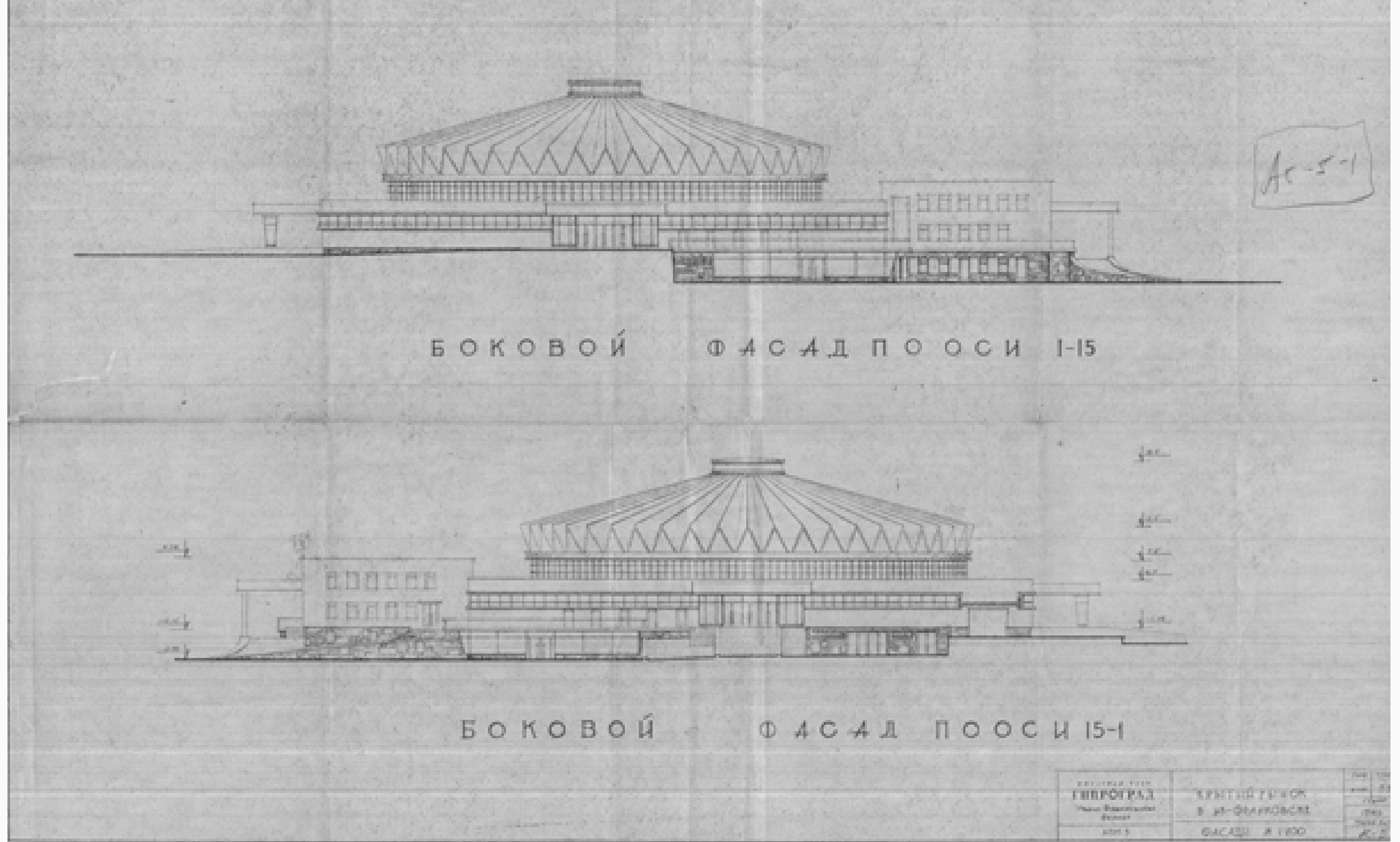
◆ У 1977 році в центрі міста Івано-Франківська на вул. Дністровській 5 почалося проектування критого ринку (на той час велике місто просто не мало критого ринку). Автором містобудівної концепції ринку став архітектор Броніслав Мартин. За первинним задумом це мала бути типова квадратна у плані споруда, але вона не отримала схвалення (як з об'ємного, так і містобудівного погляду)

◆ На пропозицію інженера - конструктора Зеновія Давидюка спільно з науковцями Львівської політехніки вирішили запроектувати та спорудити ринок круглої форми. Вперше було використано 80-метрові у діаметрі опорні конструкції нижнього ярусу і 18-метрові складки верхівки. Автор кінцевого конструктивного рішення – інженер-конструктор Орест Івасик.

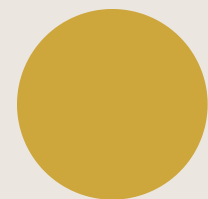
◆ Останнім часом з боку головного фасаду здійснено металеву прибудову, що закрила первісний вигляд споруди, а металеві опорні конструкції закрили частину вікон будівлі, погіршивши інсоляцію критого ринку. Розташування такого потужного об'єкта торгівлі в центрі міста вже сьогодні створює транспортні проблеми в цій частині.

Розріз. Кри́тий ри́нок в Івано-Франківську на 519 місць, 1970р.

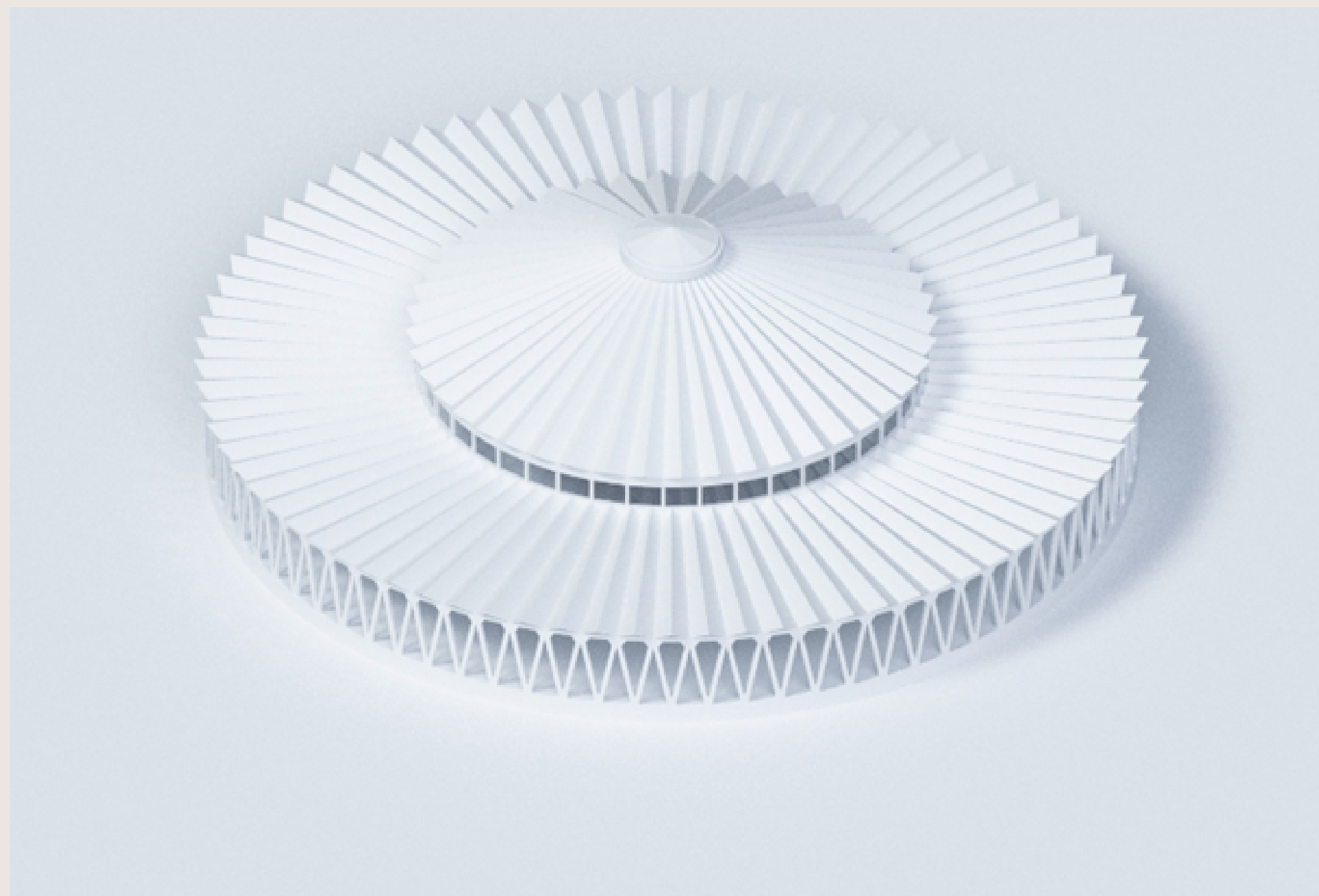

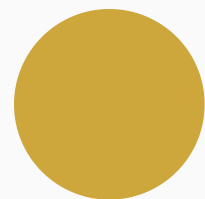
Фасади. Крикий ринок в Івано-Франківську на 519 місць, 1970р.

Як свідчить «Енциклопедичний словник Івано-Франківська», «критий ринок такої архітектурної складності будувався в Україні вперше»

Складчасте перекриття ринку зі складок з попередньо напруженого залізобетону – унікальна розробка Зеновія Давидюка. Вона виготовлялась за спеціальним замовленням. Головною ідеєю конструкції було забезпечення природної аерації, адже велике торгове приміщення вимагає відповідної вентиляції. Загальний діаметр ринку – 80 метрів. Перекриття обох ярусів утворене з 18-метрових складок, а розмір куполу сягає 44 метрів. Купол такого ж розміру має, наприклад, Пантеон у Римі та собор Санта-Марія-дель-Фйоре у Флоренції.

Будівля Івано- Франківської міської ради

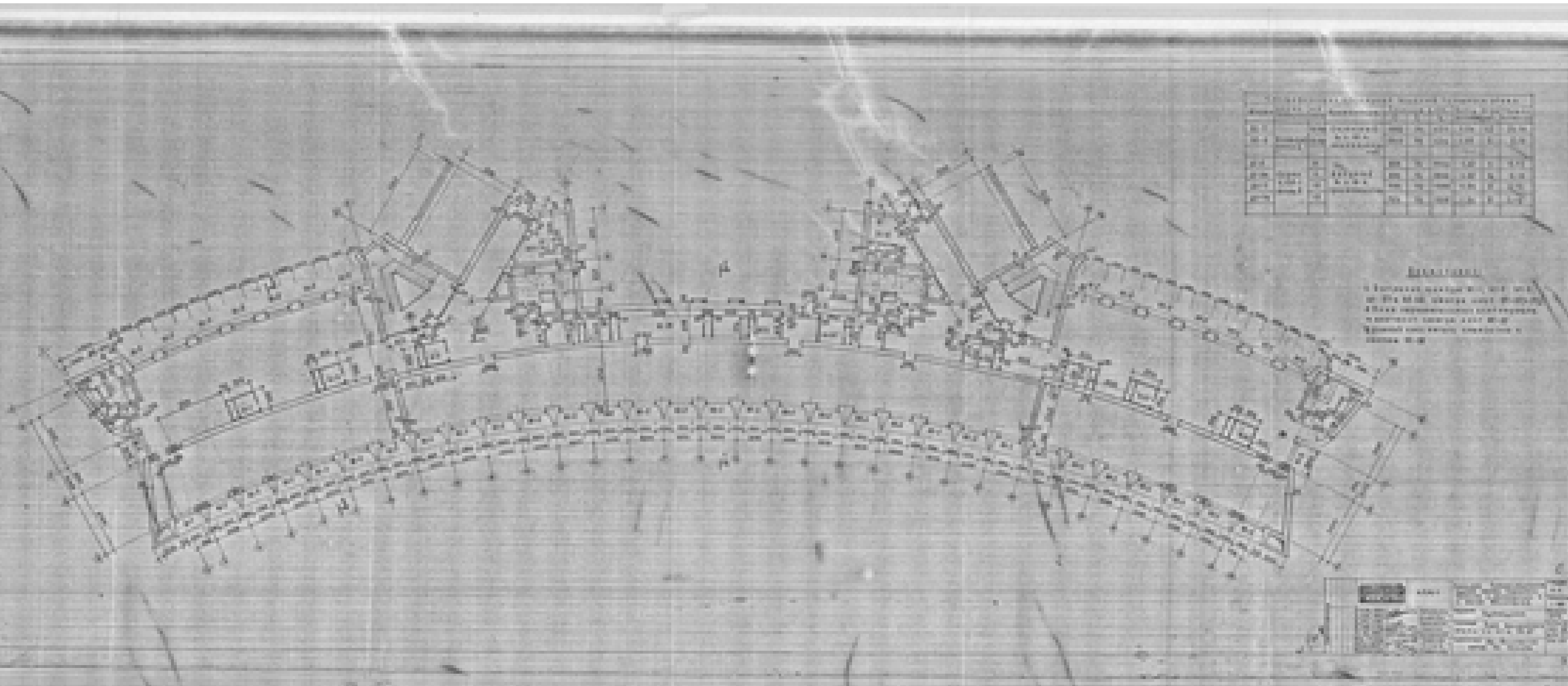
(адміністративна будівля Івано-
Франківського ОК КП України в
м. Івано-Франківськ)

Сучасний вигляд

У 1979 році розпочали спорудження нового будинку для обкому компартії (так званого «Білого дому»). Головний інженер проекту К.І.Куліш.

-
-
-

Комплекс адміністративної будівлі Івано-Франківської міської ради, 1977р.

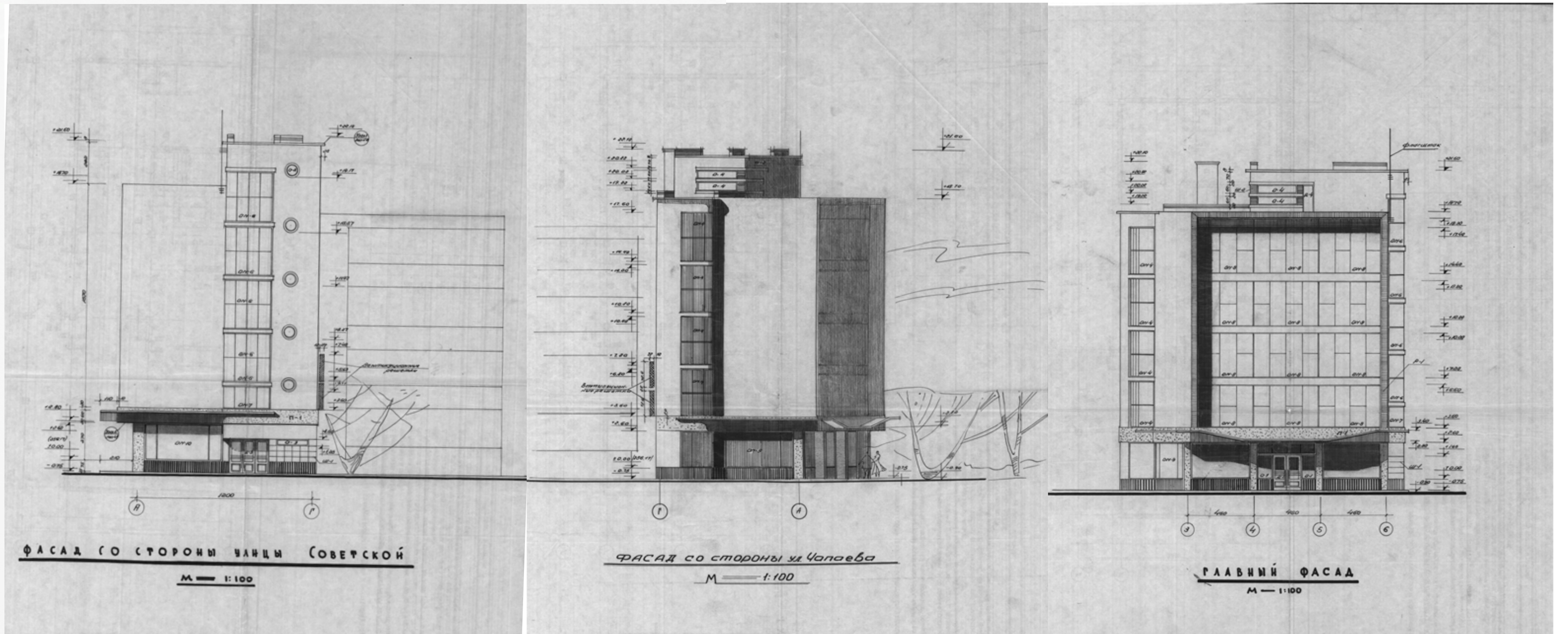
Будинок Побуту по вул.

Незалежності

(ательє індивідуального
пошиву одягу та взуття)

Об'єкт запроектований в 1961 р. Головний інженер проекту Бехтянов, головний архітектор Лукомський)

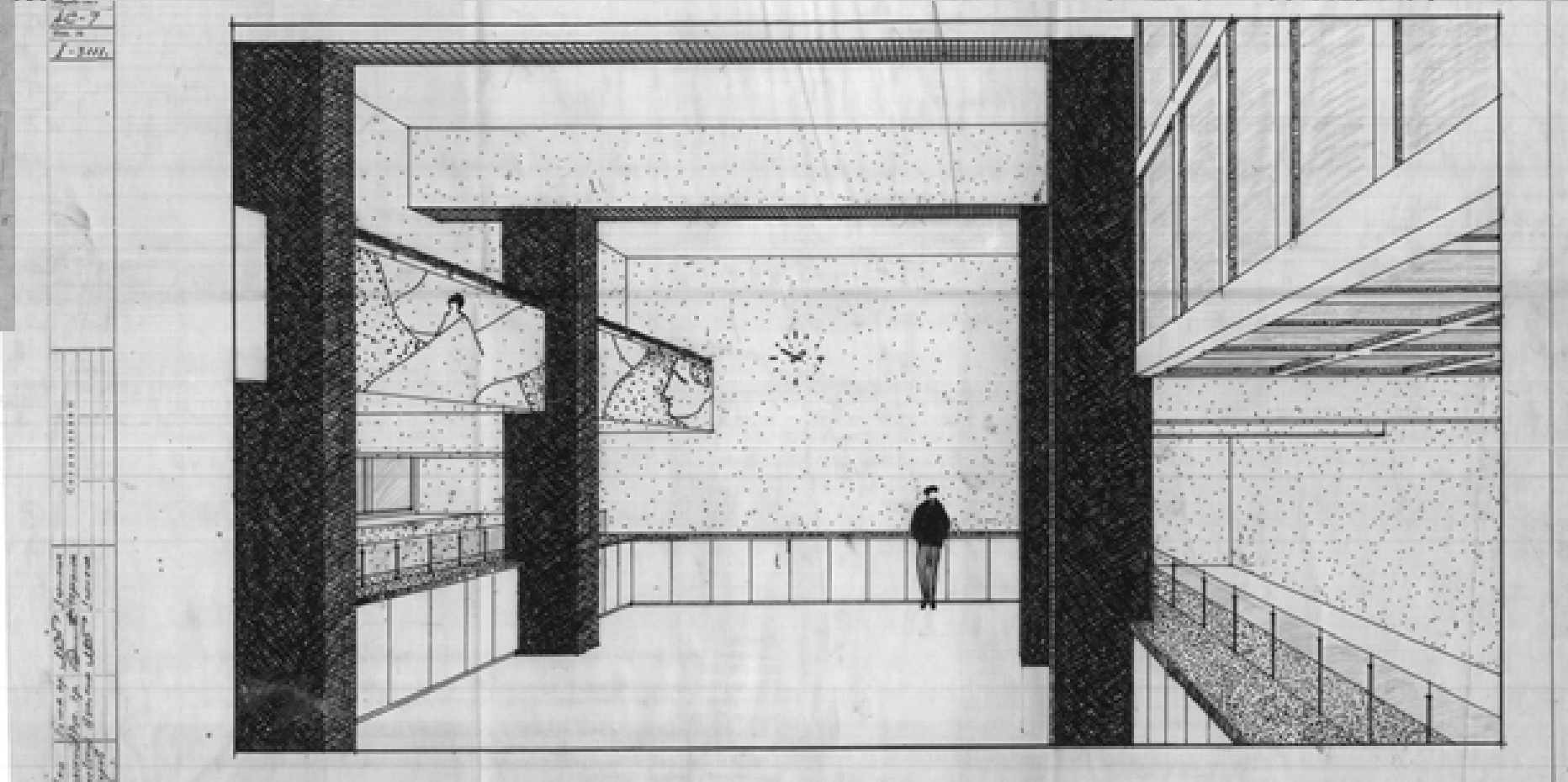
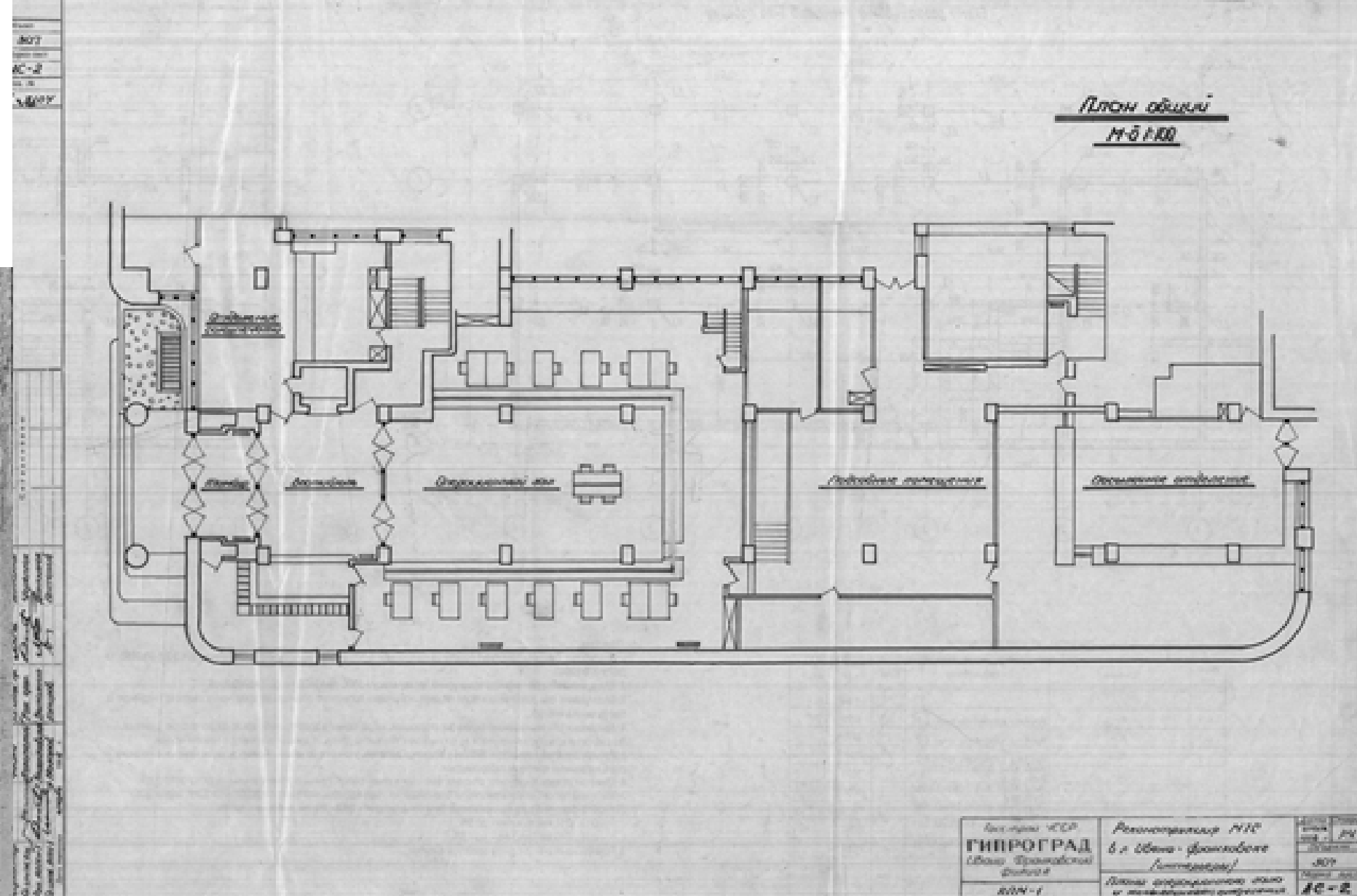
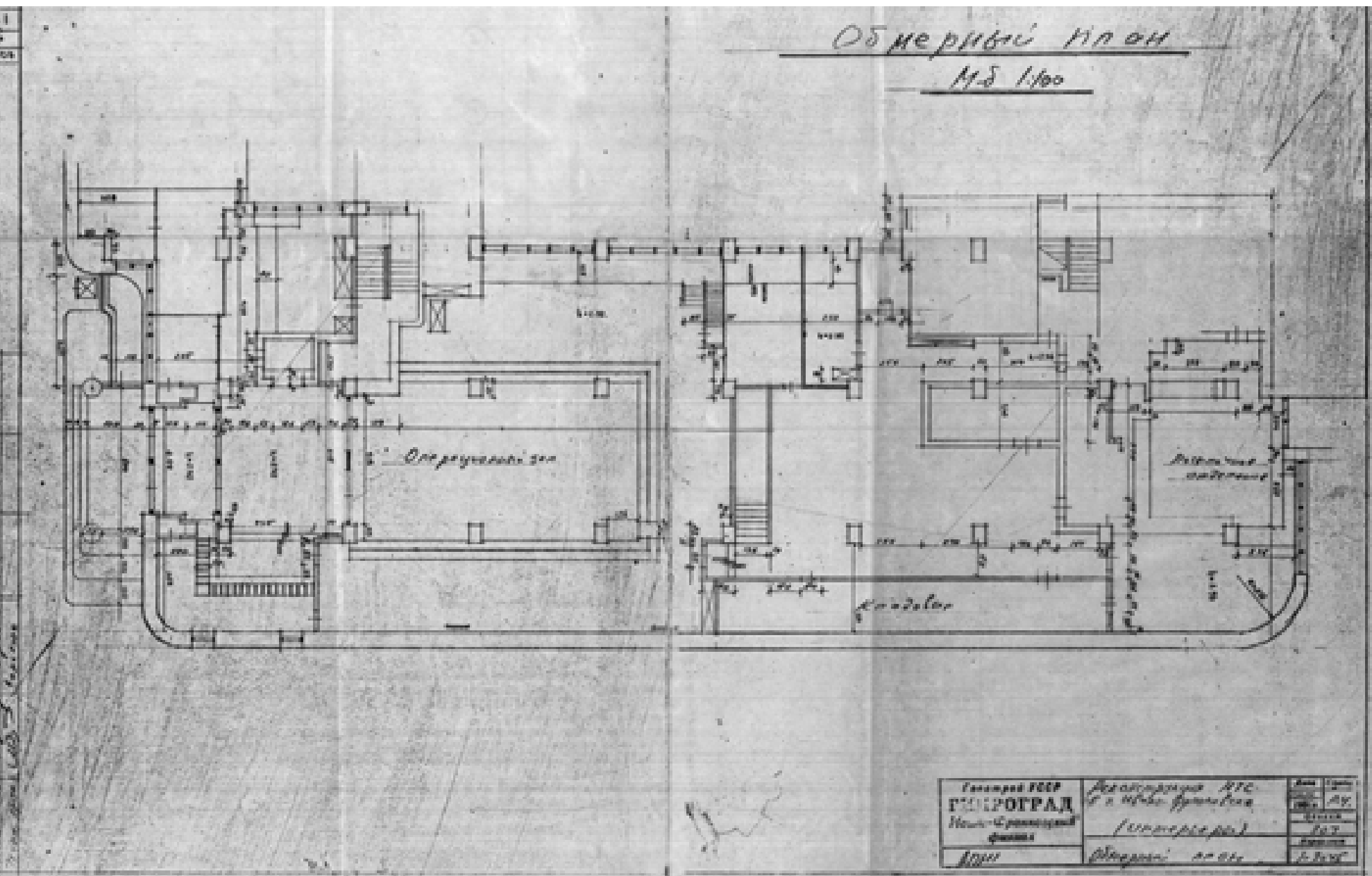

Фасади будинку Побуту по вул. Незалежності

Будівля головного Поштамту по вул. Січових Стрільців

капітальний ремонт головного поштамту в Івано-Франківську відбувся в 1966 році. Головний інженер-Лукомський, Назаров

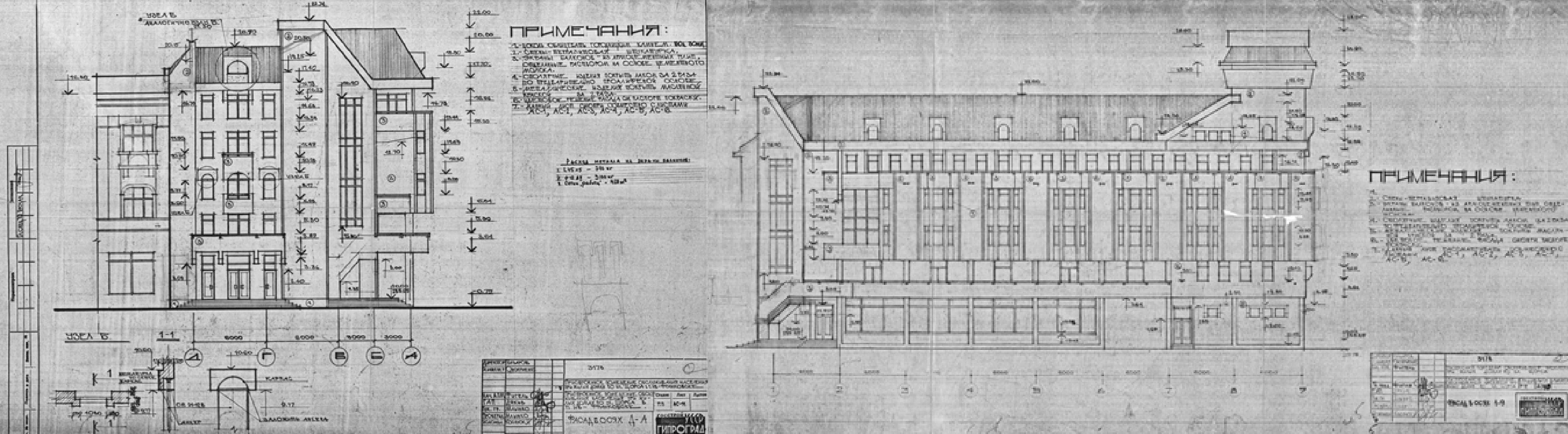
Робочі креслення капітального ремонту будівлі поштампу, 1966 р.

Прибудова приміщення по обслуговуванню населення

(в даний час міська дитяча
стоматологічна поліклініка)

Запроектовано в 1983 році. Головний
інженер проекту Онопрієнко

Прибудова приміщення по обслуговуванню населення 1983 р.

